

Biodiversiteitscharter voor Kortrijk

Informatief gedeelte

INHOUDSTAFEL

1. BIODIVERSITEIT: WAAROM ?

1.1 Biodiversiteit?

1.2 Countdown 2010

1.3 Belang van en voor de gemeenten

1.3.1 Belang van de gemeente?

1.3.2 Belang voor de gemeente?

1.3.3 Belang van het charter

2.1 Huidige situatie

2.2 Charter voor biodiversiteit omvat 5 actiethema's

2.2.1 Natuur & Gebieden

2.2.2 Natuur & Soorten

2.2.3 Natuur in je buurt

2.2.4 Natuur voor iedereen

2.2.5 Klimaat

Charter van de biodiversiteit in Kortrijk

De ondertekenaars erkennen dat wereldwijd, maar ook in Kortrijk

De ondertekenaars engageren zich algemeen.

De ondertekenaars engageren zich voor een concreet actieplan

1 Biodiversiteit waarom?

1.1 Biodiversiteit ?

Biodiversiteit is een veelomvattende term. Het is de afkorting van 'biologische diversiteit' en staat voor de verscheidenheid aan levensvormen, genen en ecosystemen op onze planeet. Die diversiteit levert de basisvoorwaarden voor het bestaan van de mens en zorgt voor het goede verloop van alle natuurlijke processen op aarde. Het verschaft ons de levensnoodzakelijke behoeften als voedsel, geneesmiddelen, zuurstof, zuiver water, hout en vele andere grondstoffen. Daarbovenop vervult het eveneens belangrijke recreatieve, culturele en esthetische functies. Een belangrijke eigenschap van een goed draaiend ecosysteem met een rijke biodiversiteit is dat het deze producten voortdurend kan vernieuwen of reproduceren. Het natuurbehoud probeert zo veel mogelijk van deze diversiteit veilig te stellen. Want ecosystemen kunnen maar functioneren indien de veelheid aan soorten waaruit ze bestaan in een goede en diverse toestand aanwezig zijn. Wanneer meer en meer soorten verdwijnen en enkel een beperkt aantal dominante soorten overblijven, spreken we van erosie van de biodiversiteit en vervlakking of banalisering van de natuur. Hoe diverser de natuur is, hoe robuuster en meer bestand ze is tegen bv. vervuiling, vermesting of klimaatverandering. **Biodiversiteit is dus een soort levensverzekering voor ecosystemen... en uiteindelijk voor de mens.**

1.2 Countdown 2010

Op de Wereldconferentie in Johannesburg (2002) beloofden de wereldleiders om het hallucinant tempo van biodiversiteitsverlies aanzienlijk terug te schroeven tegen 2010. De Europese leiders legden de eigen lat –terecht- nog wat hoger. Europa wil het biodiversiteitsverlies op eigen grondgebied stoppen tegen 2010. Dat is de zogenaamde 'Countdown 2010' doelstelling. Of in andere woorden: aftellen tot 2010. Om de overheden te herinneren aan hun belofte hebben verschillende actoren de handen in elkaar geslagen in het Countdown 2010 netwerk. Natuurpunt is één van de Vlaamse partners van dat internationale netwerk. ‡ www.countdown2010.org Er is nog werk aan de winkel. Wereldwijd, maar vast en zeker ook bij ons. Dat wordt in het jongste natuurrapport (november 2007) nogmaals bevestigd. De Vlaamse natuur verschaalt verder en als het huidige beleid aanhoudt, ziet het er ook in de toekomst niet te best uit. ‡ www.nara.be

1.3 Het belang van en voor de gemeenten

1.3.1 Belang van de gemeente?

Internationaal werd 2010 als doel gebruikt om de opwarming terug te dringen en daarmee ook het verlies aan biodiversiteit. Echter om internationaal iets te kunnen bereiken moeten we nationaal en lokaal het voortouw nemen en ons houden aan de goede beloftes die we maken. Lokale overheden kunnen en moeten een cruciale rol spelen bij het behoud van biodiversiteit. Zij beheren veel openbare domeinen en gronden, ze staan in rechtstreeks contact met de burgers, ze hebben een belangrijke rol bij het vergunning en planningbeleid,... Daarom richt 'countdown 2010' zich ook expliciet naar de gemeenten en provincies. Gemeenten hebben er alle baat bij om burgers en lokale organisaties te betrekken en te stimuleren op alle niveaus bij de ontwikkeling en de uitvoering van het biodiversiteitsbeleid. Er zijn zeer veel verschillende initiatieven mogelijk op maat van het plaatselijke budget en de eigen situatie. Van het planten van een haag, het beheren van wegbermen tot de inrichting van een natuurgebied. Zelfs kleinschalige initiatieven kunnen een belangrijke impact hebben. Als ze maar doordacht en gericht gebeuren. Investerings in natuur hebben als voordeel dat er vrij snel zichtbare en tastbare resultaten zijn en dat is belangrijk voor het draagvlak.

1.3.2 Belang voor de stad?

Het is belangrijk dat gemeenten biodiversiteit niet meer zien als een bedreiging voor de ontwikkeling van de bebouwde omgeving of landbouw maar als een **kans** voor:

- het creëren van een mooi, aantrekkelijk leefmilieu
- een verbetering van het vestigingsklimaat
- een uitbreiding van het recreatieve palet
- een versterking van de eigen identiteit van de gemeente Dat investeren in natuur en landschap loont, zien we als conclusie terug in een Nederlands onderzoek 'Investeren in het Nederlandse landschap. Opbrengst: geluk en euro's' waarvan het rapport aan de bevoegde minister werd overhandigd.

• **Natuur in de bebouwde omgeving** Kansen voor de biodiversiteit bij wonen, infrastructuur en bedrijventerreinen liggen wel degelijk voor het grijpen. De belangrijkste functies van biodiversiteit in de bebouwde omgeving zijn:

1. **De sociale functies.** Een groene en gevarieerde omgeving bevordert het welzijn van bewoners, kan dienen als ontmoetingsplek maar ook als rustpunt; je kunt er wandelen of sportief bezig zijn, je steekt er wat van op en het maakt een stad, dorp of wijk mooier en aantrekkelijker.

2. Daarnaast kent een gezond ecologisch systeem in stad of dorp belangrijke fysieke ofwel

regulerende functies. Ecologisch gezond water houdt zichzelf zuiver en is gezonder voor mens en dier; een robuuste en gevarieerde groenstructuur reinigt lucht, vangt stof, bevordert de waterafvoer bij regen, remt wind, reguleert temperatuur en isoleert geluid. Natuur als levensverzekering.

3. Tot slot hebben groen en blauw een niet te onderschat ten **economische functie**: een natuurlijke omgeving is meestal een belangrijke voorwaarde bij vestiging van bedrijven in of nabij steden, burgers hebben vaak meer geld over voor een huis met groen of water voor de deur. Natuur verbetert dus uiteindelijk het vestigingsklimaat van de stad én de attractiviteit van een gemeente.

- **Duurzame en robuuste natuur in grote met elkaar verbonden natuurgebieden** In het landelijke gebied wacht er nog een zeer grote op dracht om de samenhang en de opwaardering van natuur gebieden ter hand te nemen. Vele planten en dieren kunnen immers maar overleven in grotere en met elkaar verbonden natuurgebieden. Vooral de riviervalleien en beekvalleien bieden hier prachtige kansen, ook omwille van hun bufferende werking ten opzichte van ongewenste overstromingen. Al ligt voor de totstandkoming van dit soort netwerken de verantwoordelijkheid voornamelijk bij de Vlaamse en provinciale overheden, toch kunnen ook gemeenten waar dit aan de orde is, helpen door het behoud en de ontwikkeling van grotere natuurgebieden op hun grondgebied te steunen. Niet alleen de biodiversiteit is erbij gebaat, de pracht van een groots landschap verhoogt in belangrijke mate de aantrekkingskracht van de gemeente.

- **Natuur is overal, ook in het agrarisch gebied** Indien Vlaanderen zijn landschappen en de biodiversiteit wil behouden, zal ook in het landbouwgebied een algemene natuurbasiskwaliteit aanwezig moeten zijn. Concreet betekent dat de beperking van de vervuiling van grond, water en lucht door landbouwactiviteiten, de handhaving van een minimum aan permanente natuurinfrastructuur (o.a. kleine landschapselementen), en tijdelijke resultaatsgerichte maatregelen voor de buffering (bv erosiestroken) en het behoud van soorten (bijvoorbeeld akkerreservaten voor akkervogels). Zo kan het landschap zijn functies blijven vervullen: landbouw, maar ook streekidentiteit, biodiversiteit en recreatie. Landelijke gemeentebesturen kunnen een belangrijke rol spelen in dit bewustwordingsproces en gepaste maatregelen nemen om ook in het agrarisch gebied een basiskwaliteit te garanderen.

1.3.3 Belang van het charter

Dit charter heeft vele voordelen:

- Instrument om de samenwerking en relatie tussen doelgroepen en lokale bestuur te bevorderen
- Instrument om concrete zaken te realiseren en deze te evalueren
- Instrument om informatie te verspreiden rond biodiversiteit op publieke momenten, gemeentelijke infobladen en dergelijke
- Instrument om betrokkenheid te creëren bij verschillende doelgroepen (scholen, politici, woonwijk, burger, bedrijven, landbouwers)

2.1 Huidige situatie

Momenteel beheert Natuurpunt Kortrijk zo'n 21 ha natuurgebied verspreid in Kortrijk en de deelgemeenten.

De meeste gebieden zijn vrij geïsoleerde groene eilanden tussen verstedelijking en intensieve landbouw.

In het verstedelijkt gebied dienen de natuurgebieden maximaal verbonden te worden via wegbermen, spoorwegbermen, waterlopen, dreven, hoogstambomen, hagen. In het landelijk gebied dient gestreefd naar een basis natuurkwaliteit waarbij de Kleine landschapselementen en de inrichting van beekvalleien in de toekomst een bepalende factor zullen worden.

Belangrijke gebieden zijn en worden voor ons de Leievallei, de Heulebeekvallei, Preshoekbos en omgeving, de Heuvelkam tussen Leie en Schelde met Bellegembos en omgeving. In het Noorden Heulebos en omgeving, De heerlijkheid van Heule en omgeving. De kleinere natuurgebieden vervullen een belangrijke rol in het behoud van de biodiversiteit. Het stadsgroen Venning wensen we verder te versterken.

De Vlaamse en de provinciale overheid ondersteunen in belangrijke mate de aankoop of huur van deze gebieden, tenminste als de afdeling van Natuurpunt 10% tot 40% van de aankoopprijs zelf bekostigen.

Verschillende gemeenten doen daarom ook een duit in het zakje zodat op hun grondgebied sneller grote projecten kunnen gerealiseerd worden. Wij zijn vragende partij voor een ondersteunend reglement dat de aankoop en het beheer ondersteunt.

Natuurpunt Kortrijk speelt een belangrijke rol in het adviseren in natuurvriendelijk beheer van stedelijke of private gronden.

Heel wat natuurbeheer wordt door vrijwilligers uitgevoerd. De MINA ploeg vervult eveneens een belangrijke rol in het beheer van Natuurterreinen. In het landelijk gebied wordt de Landschapswacht ingeschakeld. De sociale economie speelt een belangrijke rol in het beheer van onze natuurgebieden.

De verschillende open ruimte gebruikers en overheden samenbrengen in een gespreksplatform is voor onze afdeling een belangrijke uitdaging.

Soort gerichte acties worden door de stad en de verschillende Natuurwerkgroepen van Natuurpunt uitgevoerd.

In 2003 lanceerde Natuurpunt in heel Vlaanderen de actie 'Biodiversiteit in jouw gemeente' Op basis van de ervaringen met soortenbescherming werden een 15-tal model soortbeschermingsinitiatieven geselecteerd en gepromoot : acties voor zwaluwen, vleermuizen, steenuilen wilde bloemen in bermen.....

Door kleine ,relatief gemakkelijke ingrepen als het aanbieden van nestgelegenheden, kunnen we ze er weer bovenop helpen. Het project omvat ook een aantal modules voor het natuurvriendelijk beheer van berm-en muurvegetaties.

2.2 Charter voor biodiversiteit omvat 5 actiethema's

In het najaar van 2009 wil Natuurpunt Kortrijk samen met de stad Kortrijk het 'charter van de biodiversiteit' lanceren. Via dit 'plechtig' document wil onze vereniging en de stad op een formele manier de hand reiken naar overheden en andere georganiseerde actoren. Want het is belangrijk dat goede voornemens op papier worden vastgelegd en in acties geconcretiseerd worden. Het charter geeft de weg aan om in Kortrijk 'Countdown 2010' en verder .

2.2.1 Natuur in Gebieden

Biodiversiteit heeft **ruimte** nodig. Bovendien hebben deze ruimtes (terug) samenhang nodig. Deze kostbare gebieden vereisen op hun beurt buffers die negatieve (vervuilende en versturende) invloeden van buitenaf weren. Complexe en waardevolle levensgemeenschappen en tal van zeldzame soorten komen enkel nog voor in goed beheerde natuurgebieden. Van de wilde plantensoorten in Kortrijk komt op dit moment een groot deel enkel nog maar voor in beheerde natuurgebieden.

2.2.2 Natuur & Soorten Hieronder vallen acties die specifiek gericht zijn naar de meest **bedreigde soorten**. Naast koppeling met het gebiedsgerichte beleid kunnen hier maatregelen van inventarisatie, monitoring, sensibilisatie voorzien worden, ook specifieke acties gericht op ‘reanimeren’ of terug in conditie brengen van deze soorten. Het provinciale natuurstudieforum Brakona werkt momenteel aan een lijst rond Prioritaire Provinciale Soorten. Na enige tijd kunnen we ook deze lijst gebruiken om soort beschermingsacties te ondernemen. De mogelijkheden zijn divers en iedere afdeling kan met zijn gemeente kiezen voor een eigen aanpak. De medewerkers van Natuurpunt Studie en/of andere Natuurpunt-vrijwilligers kunnen instaan voor extra vorming, informatie en testcases indien nodig.

2.2.3 Natuur in je buurt Natuur is belangrijk voor de kwaliteit en de beleving van de (leef)omgeving. Hieronder kunnen acties genomen worden naar ecologische opwaardering van openbare domeinen en parken, wegbermen, aanleg van speel- en klimaatbosjes, waterbuffers.

2.2.4 Natuur voor iedereen

De gemeente moet kansen geven aan vrijwilligers en groepen om het beleid mee vorm te geven en acties uit te voeren. Want een beleid op het veld realiseren, gebeurt best met de betrokkenheid en zelfs de inzet van zoveel mogelijk inwoners. Mensen kunnen individueel of georganiseerd (bv. via verenigingen) worden aangesproken. Uiteraard zijn de afdelingen van Natuurpunt hierin een vooraanstaande partij. Ook de sensibilisatie en de educatie rond bijvoorbeeld een geadopteerde soort valt onder Natuur voor iedereen.

2.2.5 Klimaat

Uitvoering milieubeleidsplan en bestrijding van exoten zoals bv. Amerikaanse waternavel enz.

Charter van de biodiversiteit in Kortrijk

Tussen het stadsbestuur Kortrijk
hier vertegenwoordigd door
en **Natuurpunt Kortrijk**, Maandagveld 5 8500 Kortrijk,
hier vertegenwoordigd door

enerzijds.

anderzijds.

wordt het hierna volgende *'charter van de biodiversiteit' in Kortrijk* afgesloten.

Met dit charter reikt Natuurpunt Kortrijk alle overheden en alle ruimtegebruikers de hand om dringend en effectief – in praktijk en op het veld – samen te werken om het verlies van biodiversiteit terug te dringen, ook in onze regio. Het baseert zich op de internationale verdragen van de EU regeringsleiders op de Göteborg-top in 2001 en de Wereld regeringsleiders op de VN-duurzaamheidstop in Johannesburg in 2002.

Het charter legt de prioriteit bij de meest bedreigde en kwetsbare ecosystemen, met hun leefgebieden en soorten, waarvoor onmiddellijk beleidsmaatregelen en acties ter behoud en herstel nodig zijn.

Het samenwerkingsverband structureert zich rond 4 pijlers:

kennis (samenbrengen van gegevens),

communicatie (tussen partners onderling en naar het grote publiek toe),

betrokkenheid (stimuleren van doelgroepen –landbouwers, bedrijven en middenveld)

en **concrete actie** (behoud en herstel van leefgebieden en soorten in de praktijk).

Het actieprogramma bevat 10 punten die concreet dienen opgenomen te worden en die nadere en gebiedsgerichte uitwerking krijgen.

Plaats :

Datum :

Voor het stadsbestuur

Voor Natuurpunt Kortrijk

De ondertekenaars erkennen dat wereldwijd, maar ook in Kortrijk:

- de biodiversiteit* – en met name de samenhang van alle levende wezens (planten, dieren en mensen) in goed functionerende ecosystemen – op een onnatuurlijk **hoog en verontrustend tempo achteruitgaat**, en dit door toedoen van de mens, wat nog versterkt wordt door de wereldwijde klimaatverandering als gevolg van menselijk handelen.

- de aantasting van de biodiversiteit en het verlies van de diensten die er door geleverd worden (water- , bodem- en voedselkringloop, regeneratie van natuurlijke hulpstoffen, beheersing van plagen- en vervuiling, chemisch- en genetisch reservoir...) **onverantwoord negatieve gevolgen kan hebben voor de welvaart** van mens en maatschappij op mondiale tot lokale schaal.
- de biodiversiteit en de natuurlijke leefomgeving tevens **van cruciaal belang zijn voor het welzijn** van mens en maatschappij en met name voor de gezondheid, de recreatie, de educatie, de (culturele) inspiratie en de keuzevrijheden.
- de biodiversiteit in een gevarieerd en informatierijk landschap **een kans is voor een streek en haar bevolking**, en in belangrijke mate bijdraagt tot de leefbaarheid van de (woon)omgeving en het welbehagen. De samenhang van natuur, landschap en cultuurhistorie bepaalt mee de streekidentiteit en het attractief zijn van een regio voor bewoners en bezoekers (toerisme en recreatie).
- bij het terugdringen van de achteruitgang van de biodiversiteit het noodzakelijk is dat op alle beslissingsniveaus de **verschillende overheden en actoren hun verantwoordelijkheid nemen en verhinderen dat de problemen afgewenteld worden** op andere regio's en continenten én op de komende generaties.
- we als welvarende regio in de bakermat van de eerste en tweede industriële revolutie en de Provincie Vlaams-Brabant als Europese centrumprovincie een bijzondere verantwoordelijkheid en voorbeeldfunctie hebben voor de bescherming van de biodiversiteit en het duurzaam gebruik van de ruimte **als drager en element van de derde industriële revolutie (kenniseconomie/slimme economie)**.
- bij het behoud, ontwikkelen en beleven van de biodiversiteit in een kwaliteitsvolle natuur en een gaaf landschap het betrekken van zoveel mogelijk mensen

als leidmotief dient gehanteerd volgens het principe **‘natuur en landschap voor iedereen’**. **Samenwerking tussen overheden en organisaties van het middenveld** is hierbij zeer belangrijk.

- voor de biodiversiteit niet alleen de overheden een belangrijke verantwoordelijkheid moeten opnemen, maar dat daarnaast **alle actoren en gebruikers die bij de landelijke ruimte betrokken zijn**, moeten bijdragen aan het behoud en de ontwikkeling van de verscheidenheid van kenmerkende soorten in de aan hen toegekende ruimte.
- voor acties naar het behoud en het ontwikkelen van de biodiversiteit een **‘doelgroepenbeleid’ noodzakelijk** is waarbij de verschillende gebruikers van het landelijk gebied gesensibiliseerd en aangemoedigd worden om te komen tot een ‘wise-use’ en een zodanig gebruik dat ook leefgebieden van de bijzondere en kwetsbare soorten (rode lijsten*) terug worden versterkt.
- voor het behoud en het herstel van de biodiversiteit op lokaal en regionaal vlak een intensief beleid vereist van **bescherming en versterking van natuurgebieden en dit in samenhang met het gehele landschap**.
Tevens moet een milieukwaliteit van zodanig hoog niveau vooropstaan dat tevens aan de voorwaarden voor kwetsbare soorten (rode lijst) voldaan wordt.
- om tegemoet te komen aan de nieuwe uitdagingen specifieke en voldoende **kwaliteitsvolle leefgebieden als natuurreservaat** moeten worden uitgebouwd, ingericht en beheerd, dit om de meest kwetsbare en meest bedreigde biodiversiteit snel en op afdoende wijze te vrijwaren.
- het noodzakelijk is een beleid te voeren om de **kleine natuurgebieden en natuurreservaten te ontsnipperen**, te versterken en in te bedden in een netwerk van voldoende ‘robuuste’ natuur in een kwaliteitsvol landschap.

De ondertekenaars engageren zich om :

Biodiversiteitscharter algemeen

De ondertekenaars engageren zich om:

1. zich aan te sluiten bij de door de IUCN* gelanceerde en door de Europese overheid ondersteunde campagne 'Countdown 2010'* met de doelstelling het verlies aan biodiversiteit tegen 2010 en verder terug te dringen.
2. De nodige deskundigen en betrokkenen (waaronder Natuurpunten ,landbouwers,VLM,...) te horen of samen te roepen om de nodige adviezen en kennis in te zamelen voor de bijsturing van lopende en de ontwikkeling van bijkomende initiatieven inzake biodiversiteit.
3. Het maatschappelijk draagvlak voor de versterking van de leefgebieden en het soortenbeleid te bevorderen door gerichte communicatie met het publiek en door de betrokkenheid van de mensen t.o.v. de omgevende natuur en het landschap te vergroten.
4. Het beleid en de maatregelen m.b.t. biodiversiteit af te stemmen en te heroriënteren op duidelijke en meetbare doelen m.b.t. leefgebieden en soorten, volgens vast te leggen prioriteiten en een concreet stappenplan.
5. Voorrang te geven aan de meest bedreigde en kwetsbare leefgebieden, dier- en plantensoorten en kwetsbare ecosystemen waarbij een bovenregionale en (inter)nationale verantwoordelijkheid in het spel is. Hierbij worden de Zuid-West-Vlaamse met uitsterven bedreigde dieren en planten en hun ecosystemen als leidraad gebruikt.
6. Voor het werkgebied de bestaande gegevens over de soorten en de leefgebieden van de bedreigde flora en fauna overzichtelijk samen te brengen, gebruik makend van de biologische waarderingskaart, de verspreidingsatlassen en de informatie van plaatselijke deskundigen (waaronder Natuurpunt).
7. Op basis van deze prioriteiten de eigen beleidsplannen (provinciaal natuurbeleidsplan, gemeentelijke GNOP's, ruimtelijke uitvoeringsplannen, beheersplannen...) actiegericht, bondig en met duidelijke doelstellingen naar soorten en habitat te herwerken onder coördinatie van een deskundige begeleidingsgroep (met Natuurpunt).
8. De diverse voorgestelde acties met middelen en mensen door het bestuur te laten goedkeuren. Deze acties veronderstellen een versterkte samenwerking met de doelgroepen, waaronder de natuurbeweging en andere ruimtegebruikers.
9. De initiatieven ter versterking van de biodiversiteit uitgaande van burgers verenigd in organisaties van het middenveld (waaronder Natuurpunt) te ondersteunen.
10. Het beleid vervolgens te richten op de duurzame instandhouding van de bestaansvoorwaarden van de desbetreffende leefgebieden en soorten.

* IUCN is International Union for Conservation of Nature, die ongeveer meer dan 10.000 wetenschappers en experts uit 181 landen op regelmatige basis samen brengt rond het duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen.

* Countdown 2010 is een wereldwijd samenwerkingsverband van landen, regio's en organisaties die het verlies aan biodiversiteit tegen 2010 willen terug dringen, in uitvoering van de internationale verplichtingen zoals vastgesteld op de Wereldduurzaamheidstop van de Verenigde Naties in Johannesburg (2002) en de Europese top van regeringsleiders in Göteborg (2001).

* Europese habitat- en vogelrichtlijnen bepalen dat elk land van de EU voor zijn grondgebied specifieke zones moet aanduiden waar de p Europees vlak meest bedreigde en kenmerkend fauna en flora (benoemd in bijlagen van de richtlijnen) duurzaam kan in stand gehouden worden en waarbij gestreefd wordt naar een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden (Natura 2000 netwerk).

Biodiversiteitscharter concreet actieplan

Gebiedsgericht

A Stedelijk gebied

Stadsgroen Marionetten : heraanleg van het stadsgroen Marionetten met aandacht voor een ecologische benadering.

Stadsgroen Venning : Een groen RUP voor de volle 8 ha.(Gevlekte orchis en bijenorchis)

Inrichting van de Leievallei

Inrichting Heulebeek en Markebeek

In samenwerking met de stad Kortrijk en OCMW beheert Natuurpunt Kortrijk volgende gebieden :

Kleiputten 't Hoge

Stadsgroen Marionetten

Stadsgroen Venning

Leievallei

Heulebeekvallei

- Stad steunt aankoop van gebieden
- Bewaking van de open ruimte: het aansnijden van de open ruimte gebeurt enkel na overleg en na het doorlopen van een planningsproces. In de verschillende planningsprocessen zal rekening gehouden worden met mogelijke alternatieven vooraleer over te gaan tot het aansnijden van de open ruimte.
- **Verlies aan Natuurwaarden/gronden dient gecompenseerd.**

B Buitengebied

- Verschillende beekvalleien maken deel uit van de natte ecologische structuur (Ruimtelijk Structuurplan Kortrijk bindend gedeelte)
De natuurlijke inrichting van deze beekvalleien is een onderdeel van een reeks maatregelen om het buitengebied te herwaarderen.
Wij vragen om werk te maken van de herinrichting van de **Fabrieksbeek en de Bosbeek**.
- Een uitgebreider en kwalitatief wegbermbeheer.
- **Kleine landschapselementen**

KLE fungeren als verbindingselementen tussen natuur- en andere groengebieden. Ze vormen in het landschap een belangrijke bijdrage tot de algemene kwaliteit, de natuurwaarden en de belevingswaarden van het landschap. Agrarische landschappen met een volwaardige aankleding van KLE's betekenen een belangrijke troef voor de aantrekkelijkheid ervan. Tevens zijn ze van belang voor het overleven van streekeigen fauna en flora. KLE zijn ook migratieroutes tussen natuurgebieden binnen het agrarisch landschap.

15

Stad Kortrijk subsidieert de aanleg het onderhoud van KLE in het landelijk gebied.

- plantpakketten met inheems plantgoed voor de aanleg van hagen en heggen, houtkanten, boomrijen (met inbegrip van knotwilgen) en hoogstamboomgaarden
- aanleg van veedrinkpoelen
- onderhoud van hagen en heggen, houtkanten, inheemse knotbomen en veedrinkpoelen

Stad Kortrijk communiceert dit in de Stadskrant, tijdens de landbouwtelling, enz.

- het subsidiëren van de aanleg en het onderhoud van knotbomen
Het subsidiereglement voor de aanleg en het onderhoud van knotwilgen in het buitengebied van Kortrijk. Hierdoor krijgen bestaande bomen nieuwe kansen en worden nieuwe knotwilgen aangeplant. Knotwilgen zijn ook typische kleine landschapselementen die een leefwereld zijn voor verschillende diersoorten (o.a. de steenuil).
- het subsidiëren van de aanleg van hoogstamboomgaarden
Het subsidiereglement wil de aanleg van hoogstamboomgaarden stimuleren door het voorzien van een stedelijke subsidie.

Soortgericht

Huiswaluw, boerenwaluw en gierwaluw

Effectieve bescherming en het bieden van nieuwe kansen voor huiswaluwen:

- met een subsidie voor de inwoners die de nesten van deze sterk bedreigde soort tolereren.
- op aanvraag worden mestplankjes aangebracht om mogelijke overlast tot het strikte minimum te beperken.
- het plaatsen van kunstnesten op locaties die voor nieuwe kolonies in aanmerking komen of in de omgeving van broedende vogels om de kolonievorming te versterken
- het verlenen van deskundig advies bij het bouwen of verbouwen van een woning met betrekking tot de bescherming van de huiswaluw
- het voorkomen van verstoring van broedende huiswaluwen: bij verbouwingen of nieuwbouw van stadsgebouwen zal nagegaan worden in welke mate deze kunnen voorzien worden van duurzame nestgelegenheden voor vogels die afhankelijk zijn van gebouwen voor hun nesten.

Steenuil, kerkuil, slechtvalk

Effectieve bescherming en het bieden van nieuwe kansen voor steenuilen in het agrarisch en landschappelijk gebied van Kortrijk. De steenuil is een typische hollenbroeder, deze kleine uil broedt vaak in holle bomen. Knotwilgen zijn de nestboom bij uitstek voor deze soort. Het subsidieplan voor de aanleg en het onderhoud van knotwilgen en het subsidieplan voor de aanleg van hoogstamboomgaarden zullen ondersteunend werken voor de bescherming van de steenuil. Bijkomend wordt ook volgende specifieke actie ondernomen:

- het plaatsen van nestkasten

Deze actie gebeurt gericht na inventarisatie of op basis van gekende broedgevallen of broedpogingen in een geschikt biotoop.

- Vleermuizen
- Akkervogels
- Bosrandbeheer: meer ecologische bosrand door eerst kruid-, dan struik- en dan pas boomlaag -> goed voor meer biodiversiteit voor planten, insecten en vogels. Dit kan in de bestaande bossen, zoals Kennedybos en in de nieuwe bossen gerealiseerd worden.

Natuur dicht in de buurt:

- Groene en toegankelijke publieke ruimte
 - De stad wenst de ecologische waarde van het openbaar groen te benadrukken en zal hier ook rekening mee houden bij het inrichten van de publieke groene ruimte door o.a. rekening te houden bij het inrichten van parken met de noden van insecten (nectarplanten, ruige hoekjes, kruidentuintjes,...)
 - De stad wenst haar burgers te betrekken bij de inrichting en beheer van groen hoekjes her en der in de stad en de randgemeenten en kan hiervoor samenwerken met natuurverenigingen, de MiNa-raad en andere betrokken actoren. *Hierin past voorstel van de stad: groenadoptie!*

○ Trage wegen

De stad werkt aan een inventarisatie van alle trage wegen en ijvert voor de instandhouding en het onderhoud van trage wegen. In 2008 werden Aalbeke en Rollegem geïnventariseerd, in 2009 Kooigem en Bellegem. De andere deelgemeenten volgen vanaf 2010. Deze inventarisatie is een participatief proces waarbij de stad samenwerkt met vzw Trage Wegen.

De bescherming en het onderhoud van deze trage wegen zijn belangrijk, vandaar de doelstellingen die de stad wenst te bereiken:

- vermijden van verharding en verbreding
 - bescherming van de aangrenzende bermen voor de biodiversiteit. Het behoud en herstel van houtkanten is prioritair.
 - weren van gemotoriseerd vervoer zoals quads, terreinwagens,...
 - uitbreiden onderhoudsplan trage wegen (directie Mobiliteit en Infrastructuur)
- Stad Kortrijk streeft naar een jaarlijkse stijging van het aantal km berm dat ecologisch beheerd worden. (nu reeds 100 van de 240 km)
 - Muurvegetaties: daar waar een zeldzame muurvegetatie voorkomt maatregelen voorzien om deze te bewaren en te beschermen. Indien er geschikte locaties zich aan bieden om een muurvegetatie te ontwikkelen kan de stad deze mogelijkheid opnemen in bij voorzien herstellingswerken en renovaties.

- De stad stimuleert en sensibiliseert bedrijven en particulieren tot het nemen van natuurvriendelijke maatregelen zoals de aanleg van groendaken, het aanplanten van muurvegetatie, het inplanten van het bedrijfsterrein met streekeigen plantgoed. *(in SO zitten subsidies voor groendaken)*
- De stad ondersteunt (o.a. financieel) de uitvoering van landschapsinrichtingsplannen bij landbouwers.
- De stad Kortrijk geeft concrete stimulansen om natuurvriendelijke tuinen te promoten door o.a. burgers te informeren over het belang van natuurvriendelijke tuinen. Er verschijnt minstens 1 keer per jaar een artikel in stadskrant over natuurvriendelijke of pesticidenvrije tuinen.
- Stad Kortrijk organiseert jaarlijks 1 of meerdere ecotuinteams.
- De stad promoot en ondersteunt de aanleg van geveltuintjes
 - er bestaat een vergunningsreglement
 - stad zou promotie kunnen maken of zelfs subsidie geven? Of waardebon voor een plantje aan te kopen?

Natuur voor iedereen:

- Stad Kortrijk en Natuurpunt Kortrijk werken samen aan een natuur- en milieueducatief aanbod in het Natuureducatiefcentrum Hoeve Te Coucx. Scholen kunnen er aan natuurexploratie doen en het is een vertrekpunt van wandelingen en fietstochten naar de nabijgelegen natuurgebieden.
- Stad Kortrijk en Natuurpunt Kortrijk werken samen aan de organisatie van de Dag van de Natuur: aanplant geboortebos voor gezinnen die in het voorbije jaar een kindje kregen.
- Stad Kortrijk biedt logistieke en financiële steun aan de Big Jump en de Dag van de Aarde die georganiseerd worden door Natuur.koepel Zuid-West-Vlaanderen, waarvan Natuurpunt Kortrijk deel uitmaakt Ondersteuning van stad tijdens acties van NP Europese nacht van de vleermuis, kijk een kikker, vlindertelweekend, mottenaperitief,
- De stad publiceert minstens 2 keer per jaar een artikels over biodiversiteit in stadskrant en ook op website staat info over biodiversiteit in het algemeen en de kortrijkse natuurgebieden in het bijzonder
- Infopanelen in parken en natuurgebieden, beelden op de Ledwall
- Stad Kortrijk stimuleert natuur- en milieu-educatie van kinderen door o.a. Gloop-fanfare, Natuurlijk energie!, de boskoffer, de landschapskoffer en het kabouterpad ter beschikking te stellen van de basisscholen.
- Natuurpunt Kortrijk organiseert in samenwerking met CVN en Stad Kortrijk jaarlijks de cursus natuur: Kijk op natuur.
 - **Vogels voeren en beloeren**
 - Stad Kortrijk en Natuurpunt Kortrijk werken samen actief mee aan het laagdrempelig telproject 'Vogels voeren en beloeren'. De actie omvat o.a. :

- - live-streaming van sfeerbeelden op de stedelijke billboards,
- - bezoek van een vogelkenner aan 1 of meerdere klassen, en plaatsen van voederplankjes in deze deelnemende scholen,
- - plaatsen van voederplankjes in een RVT,
- - promotie via stadskrant, aanspreken scholen, en andere
- **Nationale vlindertelling**

Dagvlinders vormen belangrijke indicatoren voor de kwaliteit van ons leefmilieu. Helaas doen ze het lang niet zo goed en gaan veel soorten achteruit. Om dit te documenteren, vormen cijfers verzameld door vrijwilligers een belangrijke bron van informatie. Daarom organiseert Natuurpunt sinds 2007 elk jaar een [landelijke tuinvlindertelling](#). Ook in 2009 wordt er weer geteld. Door de vlinders in je tuin te tellen, kan ook jij meten hoe het met de natuur in je omgeving is gesteld.

Klimaat

Uitvoering van het milieubeleidsplan